

**SVM2004032 Haslev Teknikum, Haslev by, Haslev matr. 21g, Haslev sogn. Stednr. 040207  
(KUAS j.nr FOR 2003-2123-0375).**

Beretning for første etape af udstykning: forundersøgelse af bopladsspor fra mellemneolitikum og yngre bronzealder udført af Line Thorup og Kirsten Christensen 7. - 9. december 2004.



2004032D001: Undersøgelsesområdet set fra nordøst med Teknikum i baggrunden.

Indholdsfortegnelse	
Abstract.....	1
Undersøgelsens forhistorie .....	2
Administrative data.....	2
Øvrige data .....	2
Topografi, terræn og undergrund.....	2
Målesystem.....	3
Horisontalt .....	3
Vertikalt.....	3
Udgravningsmetode.....	3
Undersøgelsens resultater .....	4
Fremtidigt arbejde.....	5
Anlægsliste og – beskrivelse.....	6
Fundliste og -beskrivelser.....	8
Fotoliste .....	9
Liste over måledata.....	10

## Abstract

Forundersøgelse af højtliggende plateau gav bopladsspor i form af stolpehuller og gruber, som ud fra fund af vinkelornamenteret keramik og skår af keglehalskar dateres dels til MNIII-IV og dels til yngre bronzealder per. IV-V.

## Undersøgelsens forhistorie

Forundersøgelsen blev udført i forbindelse med 1. etape af byggemodning af boligområde omkring Haslev Teknikum (jf. Haslev Kommune lokalplan 61). Der er ingen kendte fortidsminder indenfor arealet, men i nærområdet er fundet gravmæler og bopladsspor fra stenalderen, som ud fra topografien kunne fortsætte ind på det berørte areal.

Denne beretning dækker forundersøgelsen foretaget 7. – 9. december 2004 af den østlige del af arealet, byggemodningsetape 1.

## Administrative data

Undersøgelsen er ifølge museumsloven §25 betalt af bygherre Freja Ejendomme/OC-Huset, som udbad sig en udtalelse i juni 2004. Efter bygherres accept af budget og aftale med ingeniør blev den østligste del af arealet prøvegravet i december 2004 samtidig med opstart af byggemodningen af arealet.

Undersøgelsen er gennemført af Sydvestsjælland Museum, hvor originaldokumentation og genstandsmateriale er arkiveret.

## Øvrige data

Undersøgelsen startede den 7. december og sluttede den 9. december 2004. I undersøgelsen deltog arkæolog Line Thorup og som daglig leder fungerede Kirsten Christensen.

Jordarbejdet blev udført med stor gravemaskine, Volvo EC210, med 2,4 m bred rabatskovl ført af Stig fra Møller og Co., Ringsted. Undersøgelsen blev gennemført i solskinsvejr.

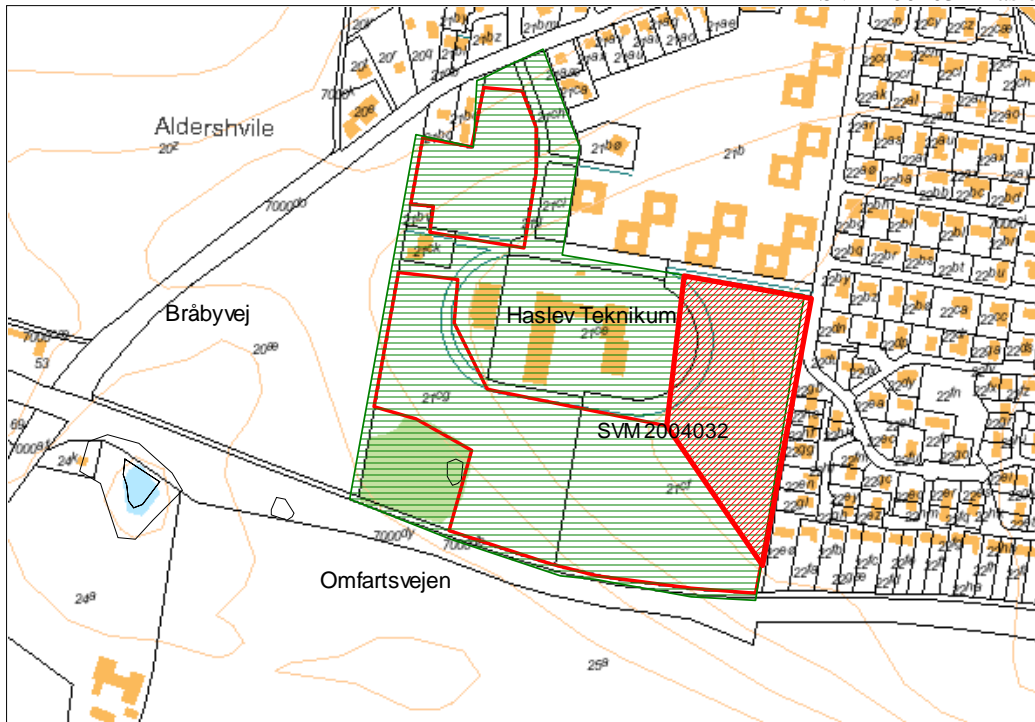
Originaltegningerne er rentegnet i MapInfo af stud mag Mette Madsen og Line Thorup, som har stået for alle indtastninger her.

## Topografi, terræn og undergrund

Det undersøgte område ligger øst for det tidligere Haslev Teknikum, nord for omfartsvejen (se kort på næste side). Undersøgelsesområdet ligger på den østlige del af en sydvendt skråning og på det plane plateau nordfor, liggende 57 – 58 m o DNN. Omtrent midt på arealet findes en mindre fugtig lavning, som er fyldt op med muld.

Undergrunden består af fedt gult ler, som på steder afløses af gult sand. Muldlaget er mellem 25 og 55 cm tykt, dog er det i den fugtige lavning i midten af den midterste søgegrøft op mod 110 cm tykt.

I den nordlige del af den østlige søgegrøft 1 fandtes brede striber af muld med ca. 1 m's afstand, som må skyldes en kraftig jordbearbejdning, evt en dybdepløjning. I den nordlige del af søgegrøft 3 har jorden været gravet op tidligere, formodentlig i forbindelse med byggeriet af Teknikum eller det omkringliggende boligkvarter.



SVM2004032 Haslev Teknikum: Det undersøgte områdes placering markeret med rød skrånkravering

## Målesystem

### *Horisontalt*

Der er ikke udlagt et sammenhængende målesystem. I stedet er hver søgegrøft indtegnet i 40 m baner med et indmålingspunkt i hver ende. Disse målepunkter er indmålt med GPS af Landmålergården, Haslev i System 34 Sjælland.

### *Vertikalt*

Der er ikke foretaget nivellering af fladen. Den eneste koteopmåling ligger i z-koordinaten i landmålerens opmålinger.

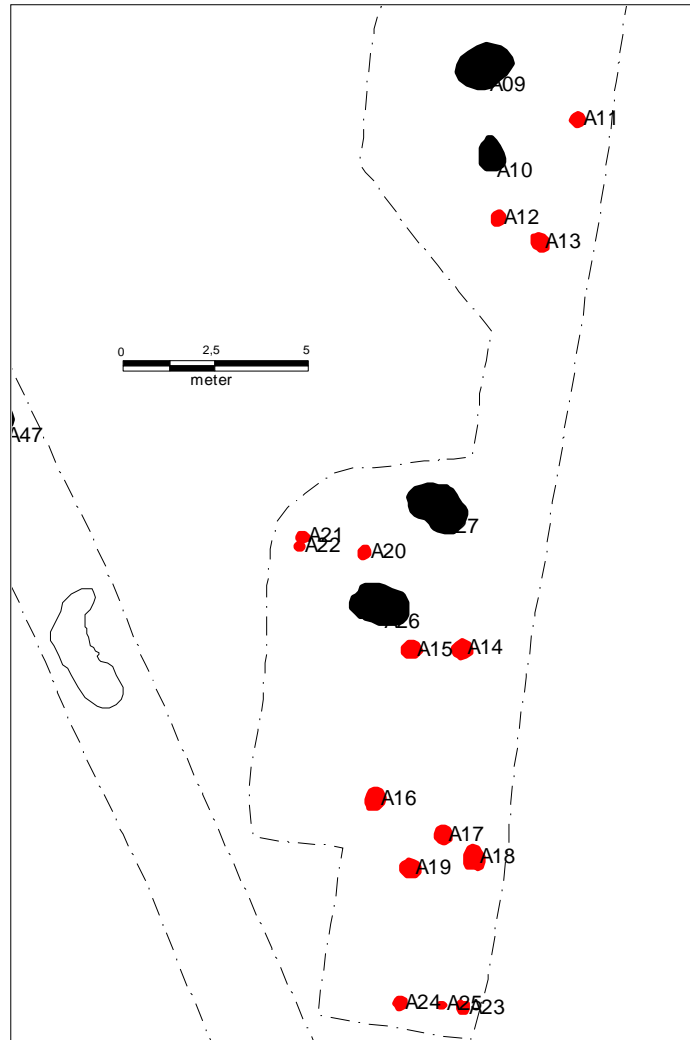
## Udgravningsmetode

Med stor gravemaskine med en 2,4 m bred plan rabatskovl afrømmedes 3 søgegrøfter til top af råjord. De fremkomne fyldskifter blev med det samme streget op med skovl. Der blev foretaget mindre udvidelser af søgegrøften, hvor der fremkom stolpehuller, for at klarlægge om de stod i system. Efter udlægning af målelinier blev søgegrøfterne indtegnet i målestoksforholdet 1:100. Fyldskifterne blev fortløbende A-nummereret begyndende med A1, A2 osv. De fleste fyldskifter blev snittet med spade, efterfulgt af en beskrivelse med mht funktion, form og indhold. Udvalgte snit af stolpehullerne blev digitalfotograferet. Der blev ligeledes taget oversigtsfoto af hele undersøgelsesområdet.

I den nordlige del af søgegrøft 1 fandtes ved snitningen af anlæg A2 et ornamenteret skår fra Tragtbægerkulturen (SVM2004032x01) og her blev foretaget en udvidelse for at afklare karakteren af anlægssporene. Her blev fladen indtegnet i forhold til de udsatte punkter i søgegrøften.

## Undersøgelsens resultater

Der blev undersøgt ca. 20.000 m<sup>2</sup> af den østligste del af lokalplanområdet, svarende til bygge- modningsetape 1 (se kort side 3). Der undersøgtes 50 anlæg fordelt på 18 stolpehuller og 31 gruber af forskellig type samt 1 naturlig rodvælder. Gruberne ligger jævnt spredt over hele undersøgelses- området, mens stolpehullerne fortrinsvis ligger på den sydøstlige del i søgegrøft 1 (se bilag 1).



Fordelingen af stolpehuller på den sydlige del af søgegrøft 1

Fundmaterialet består af 5 numre fordelt på keramik x1, x3, x4 og flint x2, x5.

Keramikken er velbrændt, med glat inder- og yderside og godstykkelsen ligger mellem 8 – 10 mm. Kun et par enkelte sideskår har beklasket yderside. Et enkelt randskår fra A2 har 2 vinkellinier lige under randen, lavet med skråtstillede indstik (2004032x01), dateret til Tragtbægerkulturen MN III-IV. Mange af randskårene har cirkulære gennemboringer lige under den lige afskårne rand (2004032x1, x2, x4), og på flere er hullet dækket med lille lerklat på indersiden. Enkelte af skårene har rundet bugknæk/skulder, evt. med trekant ornament, eller høj hals af keglehalskar, men ellers kan der ikke siges noget om lerkarrenes form. Skårene med bugknæk og keglehals dateres til yngre bronzealder per IV-V. Gennemboringer lige under randen kan forekomme i begge perioder.

Flintmaterialet består af en enkelt skiveskraber lavet på naturligt stykke (2004032x5) og flintafslag uden anden tildannelse (2004032x2, x5).



SVM2004032x1 eksempler på ornamenteret keramik

Kun i den nordlige del af søgegrøft 1 blev der fundet keramik i anlæggene A2, A49 og A50 og disse dateres til Tragtbægerkulturen MN III-IV og til yngre bronzealder per IV-V. Resten af anlæggene var fundtomme og kan derfor ikke dateres med sikkerhed, men ud fra topografien må de henføres til yngre bronzealder.

### **Fremtidigt arbejde**

Der er undersøgt den østligste del af et større byggemodningsområde. Anlægssporene koncentrerer sig især på sydlige del og det må formodes at bebyggelsen fortsætter mod vest og syd på den samme sydvendte skråning. Dette areal bør undersøges arkæologisk forud for fremtidige jordarbejder.

Sydvestsjælland Museum 21. december 2004

Kirsten Christensen  
Museumsinspektør, arkæologi

## Anlægsliste og – beskrivelse

Anlæg	Tegning	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase
A01	01	n-s	Grube	12 cm dyb. Jævnt afrundet bund og sider. Lys brun-gul muldet ler.		Bronzealder?
A02	01	v-ø	Grube	Dybde 17 cm, rette sider og afrundet bund. Brungråt muldet ler.	X01, X02	TRB/ynge bronzealder
A03	01	n-s	Grube	30 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Brun-gul muldet ler.		Bronzealder?
A04	01	ø-v	Grube	8 cm dyb. Jævn rundet bund og sider.		Bronzealder?
A05	01	n-s	Grube	6 cm dyb. Jævnt afrundet sider og bund. Lys brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A06	01	ø-v	Grube	20 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Lysbrungråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A07	01	ø-v	Grube	30 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Grå-brunt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A08	01	n-s	Stolpehul	8 cm dyb. Rette sider og plan bund. Lys brun-gul muldet ler.		Bronzealder?
A09	01	n-s	Grube	10 cm dyb. Skrå sider og afrundet bund. Mørkbrungråt trækulsholdigt muldet ler.		Bronzealder?
A10	01	n-s	Grube	18 cm dyb. Jævnt skrånende sider og afrundet bund. Mørkt brun-gråt trækulsholdigt muldet ler med pletter af trækul.		Bronzealder?
A11	01	n-s	Stolpehul	18 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Brun-gråt trækulsholdigt muldet ler.		Bronzealder?
A12	01	n-s	stolpehul	16 cm dyb. Rette sider og plan bund. Mørke brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A13	01	n-s	Stolpehul	35 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Mørke brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A14	01	n-s	Stolpehul	12 cm dyb. Rette sider og plan bund. Mørk brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A15	01	n-s	Stolpehul	15 cm dyb. Rette sider og afrundet bund. Brun-gråt muldet ler med ildpåvirkede sten.		Bronzealder?
A16	01	n-s	Stolpehul	12 cm dyb, jævnt afrundede sider og bund. Brungrå muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A17	01	n-s	Stolpehul	15 cm dyb, rette sider med afrundet bund. Brungrå muldet ler.		Bronzealder?
A18	01	s-n	Stolpehul	26 cm dyb, jævnt skrånende sider med afrundet bund. Brungrå trækulsholdig muldet ler med ildpåvirkede sten.		Bronzealder?
A19	01	n-s	Stolpehul	25 cm dyb, rette sider og afrundet bund. Brungrå, trækulsholdig muldet ler.		Bronzealder?
A20	01	n-s	Stolpehul	10 cm dyb. Jævn afrundet bund og sider. Brun-gråt trækulsholdigt muldet ler.		Bronzealder?
A21	01	n-s	Stolpehul	10 cm dyb. Jævnt afrundet bund og sider. Brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A22	01	n-s	Stolpehul	10 cm dyb. Jævnt afrundet bund og sider. Brun-gråt trækulsholdigt muldet ler.		Bronzealder?

Anlæg	Tegning	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase
A23	01	n-s	Stolpehul	3 cm dyb, jævnt afrundet. Brungrå muldet ler.		Bronzealder?
A24	01	n-s	Stolpehul	11 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider. Gråbrun muldet ler.		Bronzealder?
A25	01	n-s	Stolpehul	5 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider. Brungrå muldet ler.		Bronzealder?
A26	01	ikke snittet	Det nederste af kogestens grube	Iagttaget ved afrømning. Mørkgråbrunt trækulsholdigt muldet ler.		Bronzealder?
A27	01	ikke snittet	Grube	Brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A28	02	v-ø	Grube	18 cm dyb med jævnt skrånende sider og rundet bund. Lys brungrå, muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A29	02	s-n	Kogestens grube	23 cm dyb, rette sider, afrundet bund. Mørk brungrå, muldet ler pakket med sodede ildpåvirkede sten.		Bronzealder?
A30	02	v-ø	Grube	10 cm dyb, jævnt afrundet bund og sider. Mørk brungrå trækulsholdig muldet ler med rødbrændte lernister.		Bronzealder?
A31	02	n-s	Stolpehul	6 cm dyb. Jævnt afrundet bund og sider. Lyst brungrå, muldet ler.		Bronzealder?
A32	02	v-ø	Grube	35-50 cm dyb, skrå bund og rette sider. Lyst brungrå muldet ler der bliver mørkere og trækulsholdigt mod bunden, ildpåvirkede sten.		Bronzealder?
A33	02	n-s	Grube	14 cm dyb. Rette sider og plan bund. Lys brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A34	02	ø-v	Grube	25 cm dyb. Jævn skrånende sider og jævn bund. Mørk grå-brun trækulsholdigt ler med enkelte sten, rødbrændte lernister		Bronzealder?
A35	03	ø-v	Grube	20 cm dyb. Jævnt skrånende sider og plan bund. Brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A36	04	ø-v	Grube	25 cm dyb. Skrå sider og afrundet bund. Lys brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A37	04	ø-v	Grube	2-3 cm dyb. Bund af grube, diffus i snit. Lys brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A38	04	ø-v	Grube	30 cm dyb. Rette sider og plan bund. Lys grå-brun muldet ler med trækulsnister og rødbrændte lernister.		Bronzealder?
A39	04	ø-v	Grube?	Diffus i snit. Lyst brun muldet ler.		Bronzealder?
A40	04	ø-v	Grube?	3-4 cm dyb. Diffus i snit. Lys brun-gråt muldet ler.		Bronzealder?
A41	04	ø-v	Grube	10 cm dyb. Jævnt afrundet sider og bund. Lys brun-gråt muldet ler med trækulsnister.		Bronzealder?
A42	05	ø-v	Grube	12 cm dyb. Diffus i snit. Mørt brun-gråt leret jord med trækulsnister.		Bronzealder?
A43	05	n-s	Grube	10 cm dyb. Diffus i snit. Brun-gråt leret jord.		Bronzealder?
A44	05	n-s	Grube	11 cm dyb. Jævnt afrunede sider og bund. Gul-brun leret jord.		Bronzealder?
A45	05	n-s	Grube	15 cm dyb. Jævnt rundet sider og bund. Brun-gråt leret jord.		Bronzealder?

Anlæg	Tegning	Snit	Type	Beskrivelse	Fund	Fase
A46	05	n-s	Grube	12 cm dyb. Afrundet sider og bund. Gråt leret jord.		Bronzealder?
A47	05	ø-v	Grube?	5 cm dyb. Diffus i snit. Lyst brun-gråt leret jord.		Bronzealder?
A48	05	ø-v	Rodvælter			Moderne
A49	01	v-ø, tømt	Grube	5 cm dyb. Den nordlige del er taget ved pløjning hvorved keramikken er blevet spredt. Lys gråbrun muldet ler.	X3	TRB/Yngre bronzealder
A50	01	v-ø, tømt	Stolpehul	12cm dyb med stor flad sten og ildpåvirkede sten, som et lerkar er smadret op imod.	X4, x5	TRB/Yngre bronzealder

## Fundliste og -beskrivelser

x-nr.	anlæg	genstand	beskrivelse
X1	A2	keramik	2 sammenhørende randskår med lige afskåren rand, 3 gennemboringer, 3 randskår med vinkelornamentik lige under den lige afskårne rand, 1 sideskår med vandrette furer, 10 sideskår, 8- 9 mm velbrændt gods, med glat inder- og yderside, flere kar,
X2	A2	flint	3 flintafslag
X3	A49	keramik	5 randskår med lige afskåren rand, gennemboringer lige under randen, 1 randskår med lige afskåren rand af keglehalskar, 4 sideskår med blødt bugknæk, 34 sideskår, 9 mm velbrændt gods, med glat inder- og yderside, flere kar
X4	A50	keramik	12 randskår med lige afskåren rand, med gennemboringer, der er stoppet på bagsiden af lille knop, 9 sideskår med blødt bugknæk, heraf 2 med trekantornamenter, 1 bundskår af flad bund, 59 sideskår 10 mm velbrændt gods med glat inder- og yderside
X5	A50	flint	1 skraber på naturligt stykke, 3 flintafslag

## Tegningsliste

T-nr.	Type	Skala	Initialer
T01	Plantegning af søgegrøft 1	1:100	LT
T02	Plantegning af søgegrøft 2	1:100	KC
T03	Plantegning af søgegrøft 3	1:100	KC
T04	Plantegning af søgegrøft 3	1:100	KC
T05	Plantegning af søgegrøft 3	1:100	LT
T06	Plantegning af udvidelse ved søgegrøft 1	1:100	KC

## Fotoliste

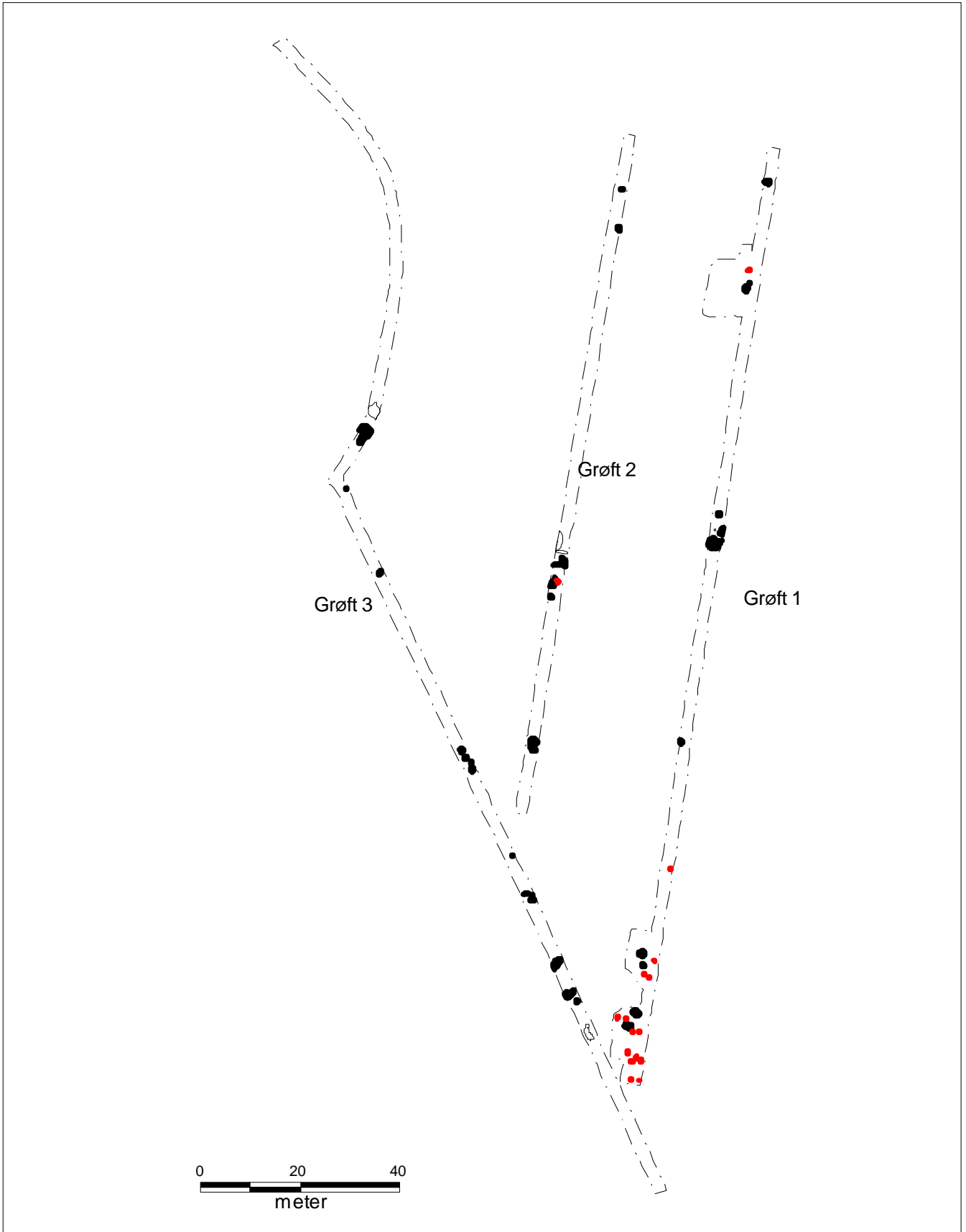
Der er kun taget digitalfoto

Optagelsesnr	Tekst	Dato	Fotograf
2004032D001	Oversigtsbillede af området. Set mod sv	08-12-2004	Line Thorup
2004032D002	Oversigtsbillede af området. Set mod sv	08-12-2004	Line Thorup
2004032D003	Landskabet når man ser mod området med anlæg nr. 09-23. Set mod nø.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D004	Landskabet set fra området med anlæg nr. 09-23. Set mod sv.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D005	Landskabet set fra området med anlæg nr. 09-23. Set mod sv.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D006	Undersøgelsesområdet og teknikum.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D007	Området med koncentration af stolpehuller (anlæg 09-13). Set mod v.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D008	Området med koncentration af stolpehuller (anlæg 09-13). Set mod sv.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D009	Området med koncentration af stolpehuller (anlæg 14-27). Set mod nv.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D010	Området med koncentration af stolpehuller (anlæg 14-27). Set mod sv.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D011	Anlæg 23 - 25. Set nod s.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D012	Anlæg 16 - 19. Set mod s.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D013	Anlæg 14, 15, 20, 26, 27. Set mod nø.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D014	Anlæg 13. Set fra vest.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D015	Anlæg 13. Set fra vest.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D016	Anlæg 12. Set fra vest.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D017	Anlæg 11. Set fra vest.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D018	Anlæg 19. Set fra vest.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D019	Gravemaskinen.	08-12-2004	Line Thorup
2004032D020	Anlæg 49. Set fra nord.	09-12-2004	KC
2004032D021	Anlæg 49. Set fra nord.	09-12-2004	KC
2004032D022	Anlæg 50 Set fra vest.	09-12-2004	KC
2004032D023	Anlæg 50. Keramik og sten i grube. Set fra vest.	09-12-2004	KC
2004032D024	Anlæg 50. Keramik og sten i grube. Set fra vest.	09-12-2004	KC
2004032D025	Anlæg 50. Keramik og sten i grube. Set fra vest.	09-12-2004	KC

## Liste over måledata

Punkt	Y	X	Z	MI_X	MI_Y
P01	99358.35	-108783.73	57.724	-108783.73	99358.35
P02	99319	-108790.71	58.11	-108790.71	99319
P03	99279.59	-108797.25	57.361	-108797.25	99279.59
P04	99240.18	-108803.84	58.596	-108803.84	99240.18
P05	99200.72	-108810.34	58.411	-108810.34	99200.72
P06	99170.77	-108816.02	58.117	-108816.02	99170.77
P11	99361.43	-108812.75	57.217	-108812.75	99361.43
P12	99322.13	-108820.2	56.697	-108820.2	99322.13
P13	99282.75	-108827.18	56.558	-108827.18	99282.75
P14	99243.37	-108834.11	57.718	-108834.11	99243.37
P15	99225.66	-108837.34	58.088	-108837.34	99225.66
P16	99381.61	-108882.86	56.351	-108882.86	99381.61
P17	99358.86	-108863.28	56.061	-108863.28	99358.86
P18	99337.08	-108860.15	56.08	-108860.15	99337.08
P19	99307.48	-108865.15	56.419	-108865.15	99307.48
P20	99292.53	-108873.28	56.762	-108873.28	99292.53
P21	99293.2	-108873.28	56.754	-108873.28	99293.2
P22	99256.52	-108857.36	57.538	-108857.36	99256.52
P23	99219.95	-108841.19	57.844	-108841.19	99219.95
P24	99183.17	-108825.59	57.605	-108825.59	99183.17
P25	99149.17	-108811.06	57.958	-108811.06	99149.17
H01	99358	108781.75		-108781.75	99358
H02	99318.68	-108788.73	0	-108788.73	99318.68
H03	99279.27	-108795.28	0	-108795.28	99279.27
H04	99239.86	-108801.87	0	-108801.87	99239.86
H05a	99200.34	-108808.37	0	-108808.37	99200.34
H05b	99200.4	-108808.37	0	-108808.37	99200.4
H06	99170.39	-108814.05	0	-108814.05	99170.39
H11	99361.06	-108810.77	0	-108810.77	99361.06
H12	99321.78	-108818.23	0	-108818.23	99321.78
H13	99282.4	-108825.21	0	-108825.21	99282.4
H14	99242.94	-108832.19	0	-108832.19	99242.94
H15	99225.31	-108835.36	0	-108835.36	99225.31
H16	99382.89	-108881.37	0	-108881.37	99382.89
H17a	99360.15	-108861.78	0	-108861.78	99360.15
H17b	99359.16	-108861.3	0	-108861.3	99359.16
H18a	99337.37	-108858.17	0	-108858.17	99337.37
H18b	99336.76	-108858.17	0	-108858.17	99336.76
H19a	99307.16	-108863.18	0	-108863.18	99307.16
H19b	99306.54	-108863.42	0	-108863.42	99306.54
H20	99291.59	-108871.55	0	-108871.55	99291.59
H21	99294	-108871.46	0	-108871.46	99294
H22	99257.33	-108855.53	0	-108855.53	99257.33
H23a	99220.73	-108839.36	0	-108839.36	99220.73
H23b	99219.18	-108843.02	0	-108843.02	99219.18
H24	99182.39	-108827.42	0	-108827.42	99182.39
H25	99148.4	-108812.89	0	-108812.89	99148.4

Alle måledata er i System34, Sjælland



SVM2004032 Haslev Teknikum: fordelingen af anlægspor, stolpehuller (rød) gruber (sort).